

**Majandus- ja infotehnoloogiaministri 22. augusti 2023. a määruse nr 54
„Süvatehnoloogia iduettevõtja äriarendusprojektide toetuse andmise tingimused ja
kord“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse majandus- ja infotehnoloogiaministri 22. augusti 2023. a määrust nr 54 „Süvatehnoloogia iduettevõtja äriarendusprojektide toetuse andmise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus*).

Eelnõuga täpsustatakse süvatehnoloogia iduettevõtja mõistet, rõhutades teaduspõhise ja uudse tehnoloogia arendamist, mis eeldab ajamahukat ja riskantset arendustööd. Suurendatakse projekti maksimaalset toetussummat, et võimaldada ettevõtetel ellu viia suurema mõjuga projekte. Ettevõtte vanusepiiri tõstmine viielt aastalt seitsmele laiendab potentsiaalsete taotlejate ringi ning ühtlustab vanuse arvestamise põhimõtet. Samuti lihtsustatakse taotluse esitamise nõudeid, vähendades dubleeriva info küsimist ja koondades hindamiseks vajalikud andmed projektiplaani, mis muudab protsessi selgemaks ja vähendab halduskoormust.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi innovatsiooni ja tehnoloogia osakonna iduettevõtluse valdkonnajuht Liisi Kirch (5333 1811, liisi.kirch@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja koostamisse on kaasatud Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse teadmusmahuka iduettevõtluse projektijuht Mariann Proos (Mariann.proos@startupestonia.ee) ja Startup Estonia juht Vaido Mikheim (vaido.mikheim@startupestonia.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja keeletoimetas Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse määruse 16.09.2024. a jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 13.09.2024, 5.

Eelnõul puudub seos muu menetluses oleva eelnõuga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kaheksast punktist.

Punktiga 1 täpsustatakse § 4 punktis 1 süvatehnoloogia iduettevõtja määratlust. Muudatuse kohaselt on süvatehnoloogia iduettevõtja ettevõtja, kes arendab toodet või teenust, mis põhineb teaduspõhisel või insener-tehnilisel teadmisel või lahendusel, arenduseks kasutatav tehnoloogia on uudne ning seda iseloomustab aeganõudev ja kapitalimahukas arendustegevuse protsess ning suurem teadmatus ja äririsk selle tehnoloogia paikapidavuse või rakendatavuse pärast.

Muudatus on vajalik süvatehnoloogia iduettevõtja määratluse täpsustamiseks. Oluline täiendus on rõhuasetus sellele, et arendatav tehnoloogia peab olema teaduspõhine ja uudne lahendus.

Punktiga 2 muudetakse § 6 lõiget 1 ja § 7 lõike 4 punkti 4, asendades sõna „iduettevõtja“ sõnadega „süvatehnoloogia iduettevõtja“. Muudatuse eesmärk on viia sätted kooskõlla määruse kohaldamisala ja § 4 punktis 1 täpsustatud mõistega „süvatehnoloogia iduettevõtja“. Muudatus on tehnilist laadi ning sellega ei muudeta toetuse eesmärki ega sisulisi toetuse andmise tingimusi.

Punktiga 3 muudetakse § 8 lõikes 1 sätestatud projekti maksimaalset summat. Arvestades ettevõtete vajadusi ning majandusmaastiku muutust, on summa suurendamine vajalik, et ettevõtetel oleks võimalik ellu viia suurema mõjuga projekte.

Punktiga 4 muudetakse § 10 lõikes 1 sätestatud taotleja nõudeid, tõstes ettevõtte vanusepiiri viielt aastalt seitsmele. Kui seni sai toetust taotleda äriregistrisse kantud süvatehnoloogia iduettevõtjast äriühing, kes on taotlemise hetkel tegutsenud kuni viis aastat, siis muudatusega tõstetakse ettevõtte vanusepiiri viielt aastalt seitsmele aastale.

Kui vanusepiir jääks viiele aastale, oleks 2026. aasta taotlusvoorus uusi potentsiaalseid taotlejaid 11, lisaks kuus juba toetust saanud ettevõtet. Vanusepiiri tõstes kasvaks potentsiaalsete taotlejate arv ligikaudu 35-ni (+14 juba toetust saanud ettevõtet). Arvud põhinevad Dealroomi andmebaasi andmetel.

Kuigi lähiaastatel loodetakse uute süvatehnoloogia iduettevõtete arvu kasvu, ei ole mõistlik loota ainult sellele ning efektiivsem on vanusepiiri tõsta, et kasu saaks potentsiaalselt suurem arv ettevõtteid ning tekiks parem konkurents, mis võimaldaks rahastada kvaliteetsemaid projekte.

Selguse huvides täpsustatakse, et ettevõtte vanust arvestatakse ettevõtte äriregistris registreerimise kuupäevast, kuna varasem praktika on näidanud, et sätte tõlgendamisel on tekkinud probleeme (näiteks kui juba varem asutatud ettevõtte muudab tegevussuunda vms juhtumid). Ühtse ja läbipaistva käsitlemise tagamiseks on oluline selgelt määrata vanuse arvestamise alus.

Punktidega 5–7 muudetakse § 11 lõikes 2 sätestatud taotluse esitamise nõudeid eesmärgiga lihtsustada taotleja jaoks taotluse koostamise protsessi. Muudatuse sisuks on vältida dubleeriva info küsimist ning muuta taotluse struktuur selgemaks ja loogilisemaks. Hindamiseks vajalik informatsioon sisaldub projektiplaanis, millele viidatakse § 11 lõike 2 punktis 7. Projekti sisukirjelduse viimine vastavusse projektiplaani juhendiga ning jätkusuutlikkuse põhimõtete arvestamine aitab tagada taotluste sisulise kvaliteedi.

Punktiga 8 täiendatakse § 21 lõikega 2, milles sisalduva rakendussätte kohaselt kohaldatakse eelnõuga tehtavaid muudatusi pärast muudatuste jõustumist esitatud taotlustele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määruse muudatus ei ole vastuolus riigiabi reeglitega.

Eelnõu on vastavuses Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2013, lk 1–12).

Riigiabi olemus ja õiguslik alus. Määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni **määruse (EL) 2023/2831** tähenduses. Abi antakse läbipaistva toetusena (otsegrant). Abi kumuleerimine toimub VTA art 5 kohaselt; ühele ettevõtjale (single undertaking) antud VTA kogusumma Eestis ei ületa **300 000 eurot** jooksva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul. Meede ei kohaldu VTA art 1 lõikes 1 nimetatud välistuste korral.

Eksport-erand. Abi ei ole suunatud eksporditegevuste otseseks soodustamiseks ning ei kata müügivõrgustiku rajamise või käitamise püsikulusid teistes liikmesriikides või kolmandates riikides; toetatavad tegevused (nt turu-uuringud, messidel osalemine, konsultatsioonid) ei kujuta endast eksport-abi VTA põhjenduse (10) mõttes. See täpsustatakse selgesõnaliselt määruse §-des 6 ja 7.

Muudatused ja nende mõju riigiabi reeglitele. Toetuse maksimaalse summa tõstmine **100 000 €**-ni ning taotleja definitsiooni ja vanusekriteeriumi korrigeerimine ei muuda meetme vastavust VTA raamistikule, kuna abi kogusumma ühe ettevõtja kohta jääb alla **300 000 €** piirmäära ning kumuleerimise kontroll säilib.

Registrikohustus. Alates **1.01.2026** kantakse käesoleva meetme alusel antud vähese tähtsusega abid keskregistrisse hiljemalt **20 tööpäeva** jooksul abi andmise kuupäevast.

4. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud, määruse rakendamise eeldatavad tulud ja määruse mõjud

Määruse rakendamisel on põhiroll Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel, kes võtab vastu taotlusi, teeb vastavuskontrolli ja korraldab hilisemat hindamist, teeb otsuseid, maksab toetusi välja ja vajaduse korral nõuab tagasi.

Muudatusel puudub vahetu mõju riigieelarve tuludele või kuludele, võrreldes meetme senise rakendamisega.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele, Sihtasutusele Tallinna Teaduspark Tehnopol ja Sihtasutusele Tartu Teaduspark. Ministeeriumid kooskõlastasid muudatused vaikimisi ning seetõttu pole märkuste ning nendega arvestamise tabelit seletuskirjale lisatud.